

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

3–7. jul 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Jul 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 07.07.2023	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.398,95	-1,16%	12,72%
Dow Jones Industrial	SAD	33.734,88	-1,96%	7,49%
NASDAQ	SAD	13.660,72	-0,92%	17,55%
Dax 30	Nemačka	15.603,40	-3,37%	21,49%
CAC 40	Francuska	7.111,88	-3,89%	18,40%
FTSE 100	Velika Britanija	7.256,94	-3,65%	0,94%
NIKKEI 225	Japan	32.388,42	-2,41%	22,26%
Shanghai Composite	Kina	3.196,61	-0,17%	-4,99%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	3,25%	5,8	268,8
	10y	2,63%	24,4	131,6
Francuska	2y	3,44%	7,4	299,0
	10y	3,18%	25,5	132,7
Španija	2y	3,55%	7,2	277,3
	10y	3,68%	30,2	128,0
Italija	2y	3,91%	2,6	284,8
	10y	4,35%	28,1	104,9
UK*	2y	5,39%	11,9	356,6
	10y	4,65%	26,2	252,2
SAD	2y	4,95%	4,8	193,4
	10y	4,07%	22,8	107,4
Kanada	2y	4,80%	21,9	161,3
	10y	3,57%	30,3	35,6
Japan	2y	-0,05%	2,2	2,1
	10y	0,42%	2,7	17,8

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0972	0,49%	8,05%	USD/EUR	0,9114	-0,49%	-7,45%
EUR/GBP	0,8539	-0,55%	0,96%	USD/GBP	0,7782	-1,04%	-6,56%
EUR/CHF	0,9742	-0,28%	-1,50%	USD/CHF	0,8880	-0,75%	-8,83%
EUR/JPY	155,92	-1,07%	12,86%	USD/JPY	142,11	-1,54%	4,46%
EUR/CAD	1,4557	0,78%	10,40%	USD/CAD	1,3269	0,30%	2,19%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP*			CHF		
	nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,41%	0,6	398,5	5,06%	-3,0	352,0	4,93%	0,1	373,9	1,70%	-0,2	191,6
1M	3,43%	2,6	388,9	5,18%	3,6	335,3	5,00%	5,9	374,8	1,58%	5,7	193,2
3M	3,64%	6,3	378,1	5,30%	3,0	310,5	5,37%	9,7	374,7	1,48%	2,0	206,8
6M	3,95%	4,5	370,7	5,42%	2,4	278,7	5,78%	11,5	372,7	1,26%	2,8	190,5
12M	4,19%	5,9	337,2	5,45%	5,8	249,0	6,24%	18,8	372,4	0,74%	3,7	142,3

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti.

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q3 (u %)
Evropska centralna banka	3,50*	0,25	15.06.23	27.07.23	3,75
Federalne rezerve SAD	5,00-5,25	0,25	03.05.23	26.07.23	5,25-5,50
Banka Engleske	5,00	0,50	22.06.23	03.08.23	5,75
Banka Kanade	5,00	0,25	12.07.23	06.09.23	5,00
Švajcarska nacionalna banka	1,75	0,25	22.06.23	21.09.23	1,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 4,00%).

Kurs EUR/USD

U izvještajnom periodu evro je ojačao za 0,49% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,0834 do 1,0973 (tokom perioda trgovanja) odnosno od 1,0861 do 1,0972 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Početkom nedelje, na otvaranju evropske sesije trgovanja, dolar se delimično oporavio nakon pada krajem prethodne nedelje, kada su podaci pokazali blago usporavanje inflacije i potrošnje u SAD. Međutim, do kraja dana evro je ojačao, pa **na dnevnom nivou nije bilo veće promene vrednosti valutnog para**. Tokom perioda trgovanja dolar je oslabio nakon objavljivanja *ISM* indeksa proizvodnog sektora SAD, koji je u junu smanjen na 46,0, sa 46,9 u maju, dostigavši najniži nivo od maja 2020. godine i zadržavši se u zoni kontrakcije osmi mesec zaredom, što je najduži period pada od 2009. godine. Fokus tržišnih učesnika ove nedelje bio je na zapisniku s prethodnog sastanka FED-a u sredu i podacima s tržišta rada SAD u petak.

U utorak evro je blago oslabio prema dolaru u uslovima slabe likvidnosti i malog obima trgovanja, jer su tržišta u SAD bila zatvorena zbog državnog praznika Dana nezavisnosti.

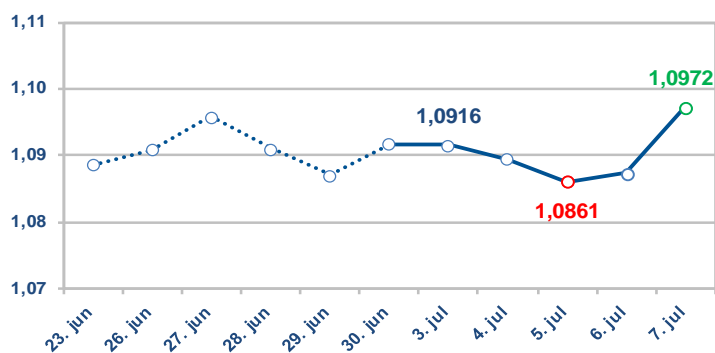
Sredinom nedelje dolar je dodatno ojačao prema evru, nakon što je zapisnik sa sastanka FED-a, održanog od 13. do 14. juna, podržao očekivanja investitora da će uslediti novo povećanje referentne kamatne stope na sastanku krajem jula. Zapisnik je pokazao da, iako su skoro svi zvaničnici FED-a bili za zadržavanje stope u junu, većina smatra da će biti potrebno dodatno pooštavanje monetarne politike ove godine. Pored toga, objavljeni su i finalni podaci kompozitnog *PMI* indeksa za zonu evra za jun, koji su revidirani nadole, sa 50,3, na 49,9, čime je indeks ušao u zonu kontrakcije, što je takođe doprinelo slabljenju evra. **Kurs EUR/USD spustio se u sredu na 1,0861, što je bio najniži nivo na zatvaranju u posmatranoj nedelji.**

U izvještajnom periodu evro je ojačao prema dolaru za 0,49%.

U četvrtak, za vreme azijskog trgovanja, dolar je najpre nastavio da jača, dostigavši 1,0834 dolara prema evru, što je bila najniža vrednost kursa tokom perioda trgovanja u posmatranoj nedelji. Međutim, **evro je ojačao na otvaranju evropske sesije trgovanja**, na šta su uticali podaci o industrijskim porudžbinama u Nemačkoj za maj, koje su u odnosu na prethodni mesec porasle za 6,4%, više nego u prethodnom mesecu (0,2%) i u odnosu na očekivanja (1,0%).

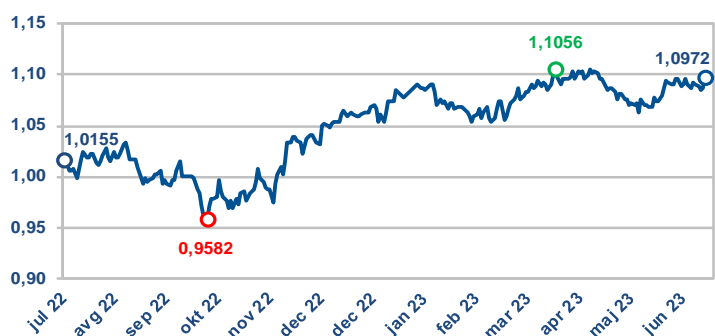
Trend jačanja evra nastavljen je do kraja dana, uprkos dobrim ekonomskim podacima iz SAD, pod uticajem kojih je dolar samo nakratko ojačao. Broj radnih mesta u privatnom sektoru SAD u junu (*ADP Employment change*) povećan je za 497 hiljada i bio je znatno iznad očekivanja (220 hiljada), dok je podatak za maj iznosio 228 hiljada. *ISM* indeks uslužnog sektora SAD u junu je imao vrednost od 53,9 i bio je iznad očekivanja (51,2) i iznad nivoa iz maja (50,3).

1.6 Kurs EUR/USD tokom izvještajnog perioda

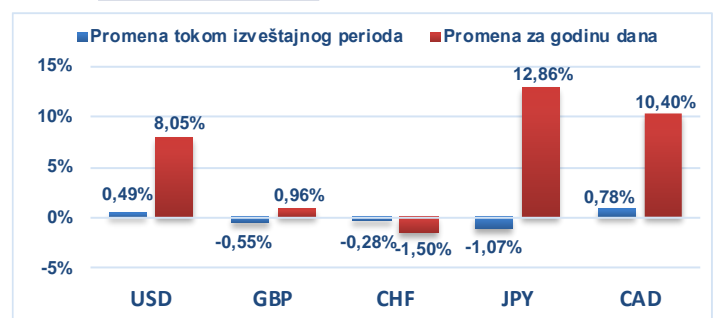
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

Krajem nedelje dolar je **osetnije oslabio prema evru** nakon objavljivanja nešto slabijih podataka s tržišta rada SAD. Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede (*Non-Farm Payrolls – NFP*) u SAD u junu je povećan za 209 hiljada u odnosu na prethodni mesec, što predstavlja najmanje povećanje od kraja 2020. godine i manje od očekivanja (230 hiljada) i u odnosu na podatak iz maja (306 hiljada, revidirano sa 339 hiljada).

Kurs EUR/USD završio je izvještajni period na nivou od 1,0972 američka dolara za evro, što je ujedno i najviša vrednost na zatvaranju u posmatranoj nedelji.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajnog perioda porasli su na delu krive od dve godine i duže, a posebno kod instrumenata dužih ročnosti, dok su na delu krive do godinu dana ostali nepromenjeni. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 5 b.p. (na 4,95%), a prinos desetogodišnje obveznice za oko 23 b.p. (na 4,07%), što je smanjilo inverziju krive na ovom segmentu.

Na rast prinosa tokom nedelje najviše su uticali zapisnik sa sastanka FED-a, koji je pokazao da je izvesno povećanje referentne kamatne stope u julu, i podaci o broju radnih mesta u privatnom sektoru SAD (*ADP Employment change*), koji je povećan znatno više od očekivanja. Prinosi su delimično korigovani niže nakon što su podaci s tržišta rada (*Non-Farm Payrolls – NFP*) u petak bili nešto slabiji od očekivanja.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD u junu je povećan za 209 hiljada u odnosu na prethodni mesec, što je manje od očekivanja (230 hiljada) i u odnosu na podatak iz maja, koji je iznosio 306 hiljada (revidirano je sa 339 hiljada) i predstavlja najmanje povećanje od kraja 2020. godine, dok su podaci za april i maj revidirani znatno niže, za ukupno 110 hiljada. Stopa nezaposlenosti je smanjena na 3,6%, (sa 3,7%), što je bilo u skladu sa očekivanjima, dok je stopa participacije bila zadržana na 62,6%. U odnosu na prethodni mesec zarade su porasle (po radnom satu) za 0,4%, a očekivao se rast od 0,3%, dok je rast u odnosu na isti mesec prošle godine bio 4,4%, a očekivao se rast od 4,2%.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD u junu je povećan za 209 hiljada, što je manje od očekivanja.

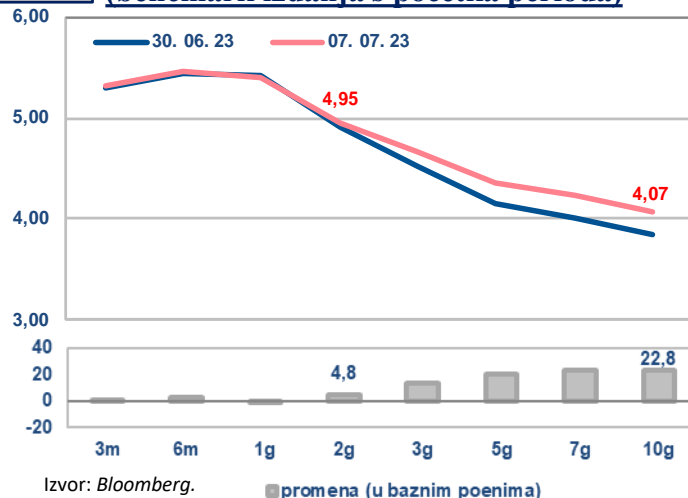
Zapisnik sa sastanka FED-a, održanog 13–14. juna, pokazao je da je među članovima FED-a postojala podela oko odluke o pauziranju povećanja referentne kamatne stope, a zvaničnici su se praktično obavezali da će povećati stope na narednom sastanku krajem jula. Naime, iako su skoro svi zvaničnici smatrali da je „prikladno ili prihvatljivo” zadržati stope nepromenjene u rasponu od 5% do 5,25%, neki bi umesto toga podržali povećanje za četvrtinu procentnog poena.

ISM indeks proizvodnog sektora SAD u junu je smanjen na 46,0, sa 46,9 u maju, i dostigao je najniži nivo od maja 2020. godine. Vrednost indeksa bila je ispod očekivanja (47,1) i zadržala se u zoni kontrakcije, osmi mesec zaredom, što je najduži period pada od 2009. godine. Komponenta novih porudžbina povećana je na 45,6 (sa 42,6 u maju). Komponenta koja se odnosi na nabavne cene smanjena je sa 44,2 na 41,8, a komponenta koja se odnosi na zaposlenost sa 51,4 na 48,1.

ISM indeks uslužnog sektora SAD u junu je imao vrednost od 53,9 i bio je iznad očekivanja (51,2) i iznad nivoa iz maja (50,3), najpre zbog rasta novih porudžbina (sa 52,9 na 55,5) i komponente koja se odnosi na poslovnu aktivnost (sa 51,5 na 59,2), koja se nalazi na najvišem nivou u prethodnih pet meseci. Pokazatelj koji se odnosi na zaposlenost porastao je (na 53,1 sa 49,2) i ponovo je ušao u zonu ekspanzije. S druge strane, pokazatelj koji se odnosi na nabavne cene opao je na najniži nivo od marta 2020. godine (sa 56,2 na 54,1), a blagi pad su zabeležile i isporuke dobavljača (sa 47,7 u maju na 47,6 u junu).

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

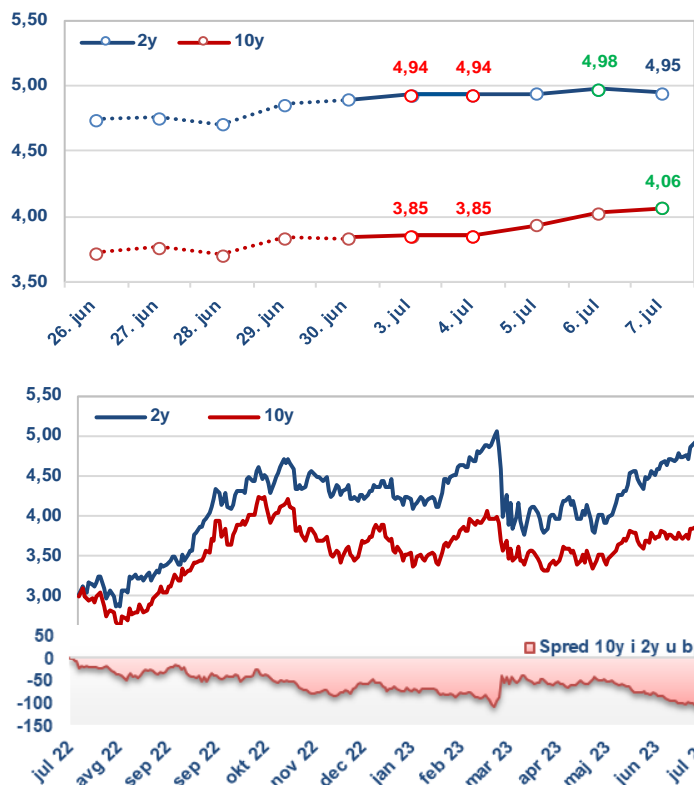
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Promena broja radnih mesta van sektora poljoprivrede, u hiljadama	Jun	230	209	306
ISM indeks proizvodnog sektora	Jun	47,1	46,0	46,9
ISM indeks uslužnog sektora	Jun	51,2	53,9	50,3

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica povećani su duž cele krive, posebno na dužim ročnostima. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 6 b.p., na 3,25%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 24 b.p., na 2,63%. U ponedjeljak je kriva na ovom segmentu bila invertovana -90,8 b.p., najviše u poslednjih 30 godina i više, dok je u četvrtak dvogodišnja obveznica u jednom trenutku imala prinos od 3,393%, što predstavlja najveći prinos zabeležen od jeseni 2008. godine.

Prinosi nemačkih državnih obveznica povećani su u sklopu širih kretanja na tržištu, odnosno oštre rasprodaje obveznica u zoni evra, SAD i UK, usled očekivanja investitora da će centralne banke povećati kamatne stope čak i više nego što se ranije očekivalo. Rast prinosa tokom perioda najvećim delom je posledica objavljivanja zapisnika s poslednjeg sastanka FED-a i povećanja broja radnih mesta u privatnom sektoru SAD.

Očekivanja potrošača u vezi sa inflacijom u zoni evra za narednu godinu dana niža su u odnosu na prethodni mesec. Potrošači očekuju inflaciju od 3,9% u narednoj godini dana, što predstavlja posledicu smanjenja cena energenata (prethodni mesec 4,1%). Smanjenje ovog pokazatelja predstavlja olakšanje za ECB, koja razmatra u kom obimu će biti potrebna dalja povećanja.

Član ECB-a i guverner Bundesbanke Joakim Nagel izjavio je da bi ECB trebalo da nastavi s povećanjem kamatnih stopa, ali da još nije izvesno u kojoj meri. Nagel smatra da će obim povećanja zavisiti od izuzetno neizvesnih prognoza inflacije. Takođe je izjavio da rizik inflacije u kratkom roku predstavlja rast zarada veći od očekivanog, dok rizike u dugom roku predstavljaju geopolitički izazovi, klimatske promene i proces dekarbonizacije, kao i proces deglobalizacije.

Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u maju smanjena je za 0,2% u odnosu na prethodni mesec.

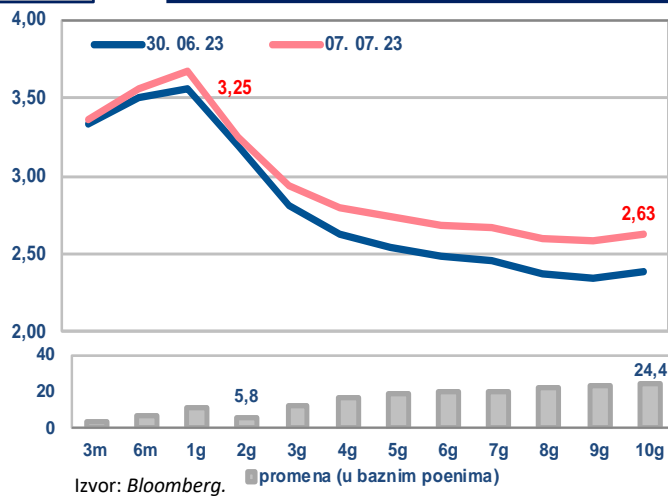
Industrijske porudžbine u Nemačkoj u maju su povećane za 6,4% u odnosu na prethodni mesec, znatno više od očekivanja (1,0%) i rasta u aprilu (0,2%, revidirano sa -0,4%). U odnosu na isti mesec prethodne godine porudžbine su niže za 4,3% (očekivano -9,7%, prethodno revidirano sa -9,9% na -9,3%). Međutim, više od polovine povećanja rezultat je snažnog rasta porudžbina u sektoru *ostala vozila*, koji je uvek veoma volatilna kategorija. Pored toga, rast u maju je samo delimično korigovao pad u martu, tako da je trend porudžbina i dalje opadajući.

Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u maju je smanjena za 0,2% u odnosu na prethodni mesec, a očekivano je da ostane nepromenjena, nakon rasta od 0,3% u aprilu. U odnosu na isti mesec prethodne godine proizvodnja je viša za 0,7% (očekivano 0,5%, prethodno revidirano sa 0,6% na 1,7%). Podaci ukazuju na to da je proizvodnja zasad generalno stabilna, iako porudžbine padaju već neko vreme. Kompanije nastavljaju da izvršavaju zaostale narudžbine nastale poslednjih godina, ali samo manji broj kompanija ih sada opisuje kao „neobično visoke”, tako da je verovatno samo pitanje vremena kada će se proizvodnja smanjiti.

Kompozitni PMI indeks za zonu evra, prema konačnim podacima, u junu je smanjen sa 50,3 na 49,9 i nakon pet meseci je ušao u zonu kontrakcije (vrednost ispod 50).

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

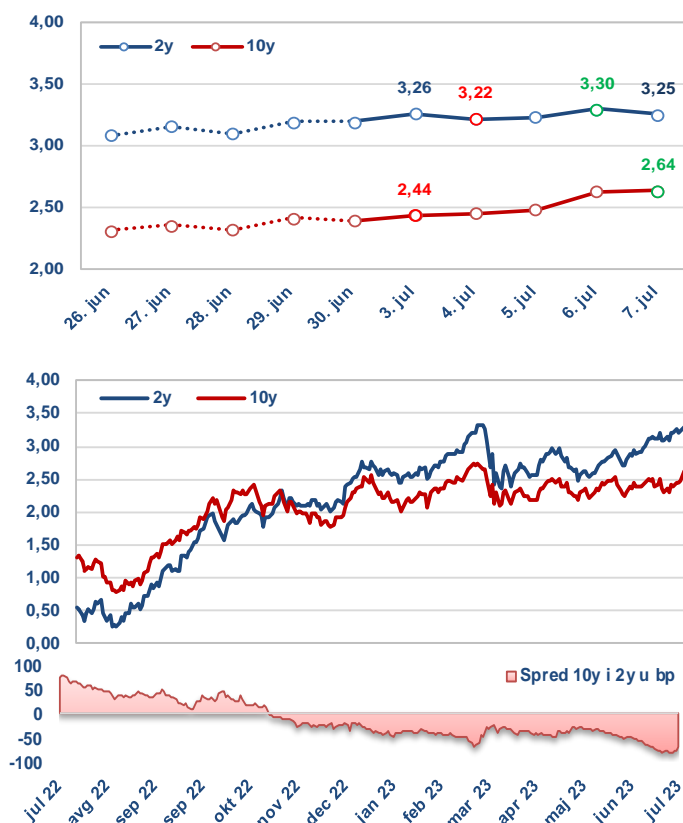
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni PMI indeks, zona evra, finalno	Jun	50,3	49,9	52,8
Industrijske porudžbine, M/M, Nemačka	Maj	1,0%	6,4%	0,2%
Industrijska proizvodnja, M/M, Nemačka	Maj	0,0%	-0,2%	0,3%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

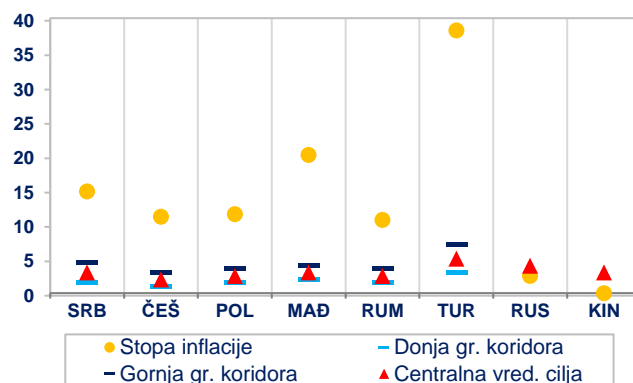
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (Q3, %)*
Srbija (NBS)	6,25	0,25	8.6.23	13.7.23.	6,25
Češka (CNB)	7,00	1,25	22.6.22	3.8.23	7,00
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7.9.22	6.9.23	6,75
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27.9.22	25.7.23	13,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10.1.23	7.8.23	7,00
Turska (CBRT)	15,00	6,50	22.6.23	20.7.23	-
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16.9.22	21.7.23	7,50
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / * T3 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Rumunije (NBR) zadržala je referentnu stopu na nepromenjenom nivou od 7,00%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo je četvrti uzastopni sastanak na kojem je referentna stopa NBR-a ostala nepromenjena. U saopštenju se navodi da će smanjenje stope inflacije biti nastavljeno u narednim mesecima, u skladu s poslednjim prognozama.

Centralna banka Poljske (NBP) zadržala je referentnu stopu na nepromenjenom nivou od 6,75%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Objavljene su i nove prognoze:

- za 2023. godinu očekuju stopu inflacije u rasponu od 11,1% YoY do 12,7% YoY (prethodno očekivano: od 10,2% YoY do 13,5% YoY).
- očekuje se da stopa rasta BDP-a za 2023. godinu bude u rasponu od -0,2% YoY do 1,3% YoY (prethodno očekivano: od -0,1% YoY do 1,3% YoY).

Guverner NBP Adam Glapinski, na konferenciji za medije, zvanično je proglasio kraj ciklusa pooštavanja monetarne politike i najavio da bi naredni korak NBP-a trebalo da bude smanjenje referentne stope. Guverner NBP-a je istakao da bi na narednom sastanku (početkom septembra) referentna stopa mogla biti smanjena za 25 b.p. ukoliko stopa inflacije padne na nivo ispod 10% YoY (očekivano u avgustu, podatak će biti objavljen početkom septembra) i nastavi da pada ka ciljanom nivou.

Caixin PMI indeks uslužnog sektora Kine u junu je iznosio 53,9, što je ispod nivoa iz maja od 57,1, ali iznad zvaničnog PMI indeksa uslužnog sektora Kine (53,2). Caixin PMI indeks proizvodnog sektora Kine u junu je iznosio 50,5, što je blago ispod nivoa od 50,9 u maju i iznad zvaničnog PMI indeksa proizvodnog sektora Kine (49,0).

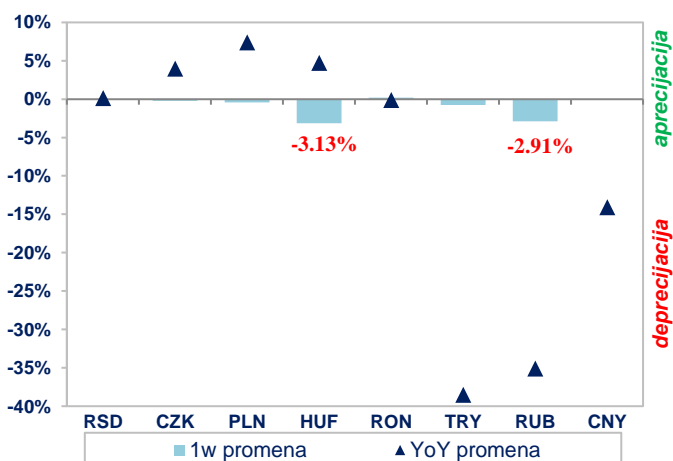
Stopa inflacije u Mađarskoj u junu je iznosila 20,1% YoY (0,3% MoM), što je ispod podatka iz maja (21,5% YoY / -0,4% MoM) i u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika.

Stopa inflacije u Turskoj u junu je iznosila 38,2% YoY (3,9% MoM), što je ispod podatka iz maja od 39,6% YoY, kao i ispod očekivanja tržišnih učesnika od 38,9% YoY.

Stopa rasta BDP-a u Rumuniji je u prvom tromesečju iznosila 2,4% YoY (0,2% QoQ), što je blago iznad preliminarne procene od 2,3% YoY (0,1% QoQ).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna 10G)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,110	-3,0	-102,0
Češka (2033)	4,401	9,3	-8,4
Poljska (2033)	5,788	2,7	-96,6
Mađarska (2032)	7,325	33,0	-134,2
Rumunija (2032)	6,827	20,7	-207,8
Turska (2032)	16,220	-12,0	-193,0
Kina (2033)	2,639	0,3	-19,6

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za 0,36% i kretala se u rasponu od 1.909,93 do 1.927,00 USD/Oz (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

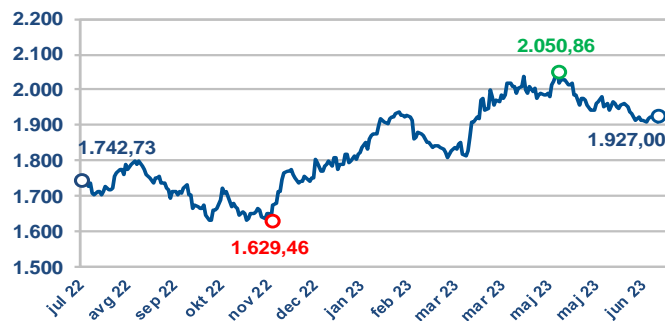
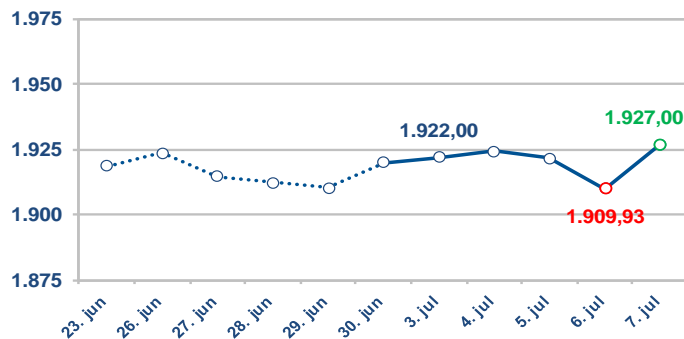
Na rast cene zlata uticali su: povećane geopolitičke tenzije; strah od potencijalnog ekonomskog usporavanja i recesije; pad vrednosti američkog dolara; podaci o padu aktivnosti fabrika u SAD na najniži nivo u više od tri godine, koji su podstakli optimizam da bi FED mogao da zaustavi ciklus povećanja nivoa kamatnih stopa; vest da je centralna banka Kine u junu povećala količinu zlata u svojim rezervama; rezultati ankete kompanije *Invesco Ltd*, koja očekuje veći obim tražnje centralnih banaka za zlatom do kraja 2023. godine.

Cena zlata je porasla za 0,36% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.927,00 USD/Oz.

Faktori koji su stvarali pritisak na pad cene zlata bili su: pad obima ulaganja u *ETF* fondove sa zlatom; objava zapisnika FED-a s poslednjeg sastanka, koji ukazuje na to da su skoro svi zvaničnici bili složni da se će ove godine biti potrebno dodatno pooštavanje monetarne politike; izveštaj Svetskog saveta o padu globalnih rezervi zlata u maju, kada su pojedine centralne banke prodavale zlato (Turska, Uzbekistan, Kazahstan i Nemačka).

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa *brent* porasla je za 3,75% i kretala se u rasponu od 74,86 do 78,52 USD/bbl (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

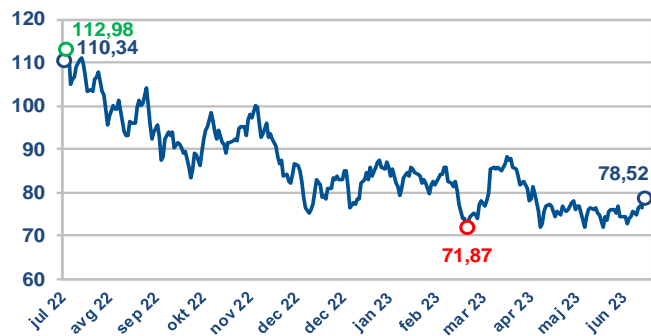
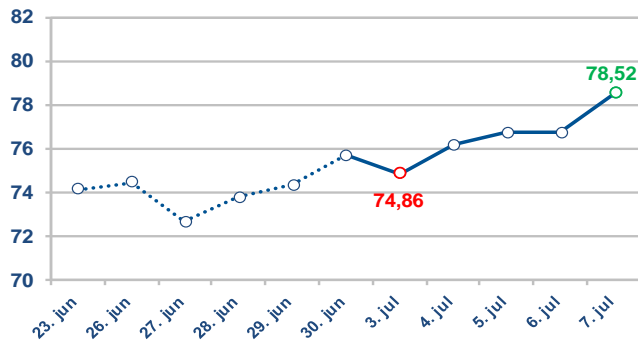
Na rast cene nafte u posmatranom periodu uticali su: najavljeno smanjenje proizvodnje nafte iz S. Arabije i izvoza nafte iz Rusije; prekidi u proizvodnji na naftnim poljima u Kazahstanu, Norveškoj i Meksiku; izveštaji Američkog instituta za naftu (*API*) o većem smanjenju zaliha nafte od očekivanog u SAD i Američke agencije za energetiku (*EIA*) o potražnji nafte u SAD, koja je zabeležila najviši sezonski nivo u poslednjih 16 godina; vest da SAD kupuju još 6 miliona barela sirove nafte za svoje strateške rezerve; smanjen broj operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte je porasla za 3,75% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 78,52 USD/bbl.

Na ograničenje daljeg rasta cene nafte uticali su: zabrinjavajući izgledi za globalnu tražnju usled visokih kamatnih stopa i rizika od globalne ekonomske recesije; podaci o slabijem ekonomskom oporavku Kine od očekivanog; povećan izvoz nafte iz Kuvajta; dobri podaci s tržišta rada SAD, koji podstiču očekivanja o rastu kamatnih stopa FED-a; prognoze investicione banke *Goldman Sachs* o smanjenim izgledima za rast privrede u 2023, uz zabrinutost o mogućem padu tražnje za naftom.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.